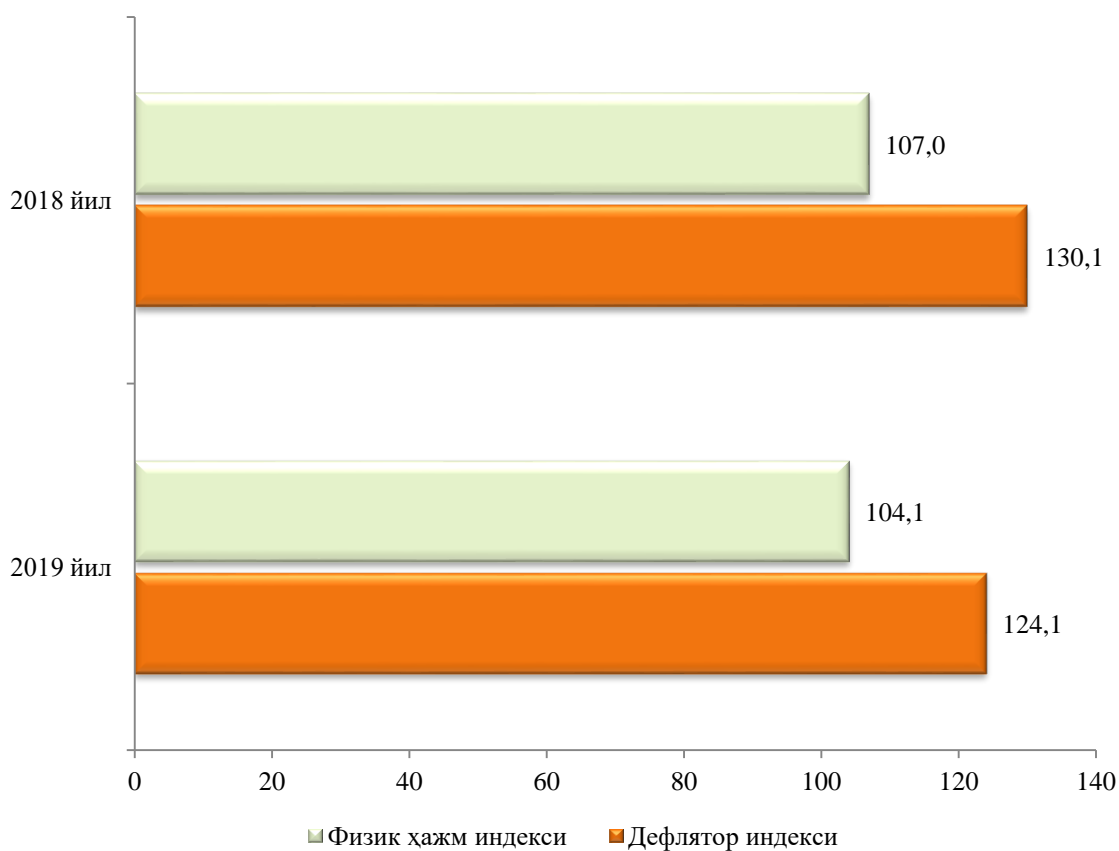

I. ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТ

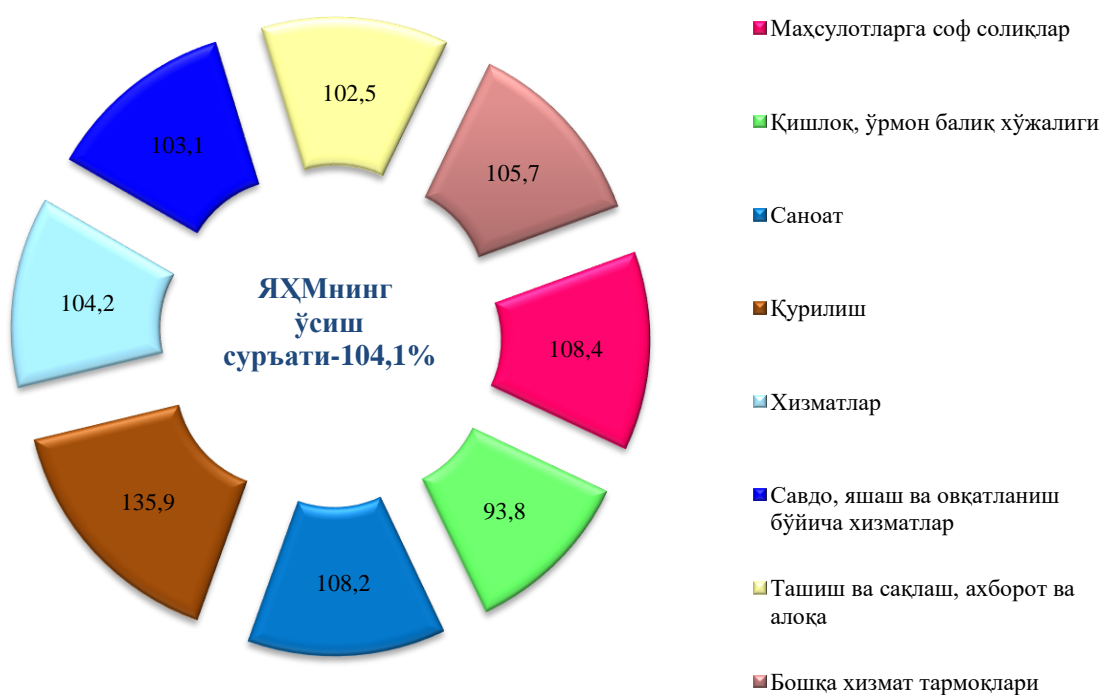
Дастлабки маълумотларга кўра, 2019 йил январь-декабрь ойларида ишлаб чиқарилган ялпи ҳудудий маҳсулотнинг (ЯҲМ) ҳажми жорий нархларда 50117,8 млрд. сўмни ташкил этди ва 2018 йилнинг мос даврига нисбатан 104,1 % га ўсди. ЯҲМ дефлятор индекси 2018 йил январь-декабрь ойларидаги нархларга нисбатан 124,1 % ташкил қилди.

***Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ)** – миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудида жойлашган резидент – институционал бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди. ЯҲМ ишлаб чиқариш усулида, иқтисодий фаолият турлари бўйича ялпи қўшилган қиймат ҳажми ва маҳсулотларга соф солиқлар йиғиндиси орқали ҳисобланади.*

2018-2019 йиллар учун ЯҲМ физик ҳажми ва дефлятор индекси динамикаси қуйидаги маълумотлар билан тавсифланади (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да).

2019 йил январь-декабрь ойларида ЯХМнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича ўсиш суръатлари

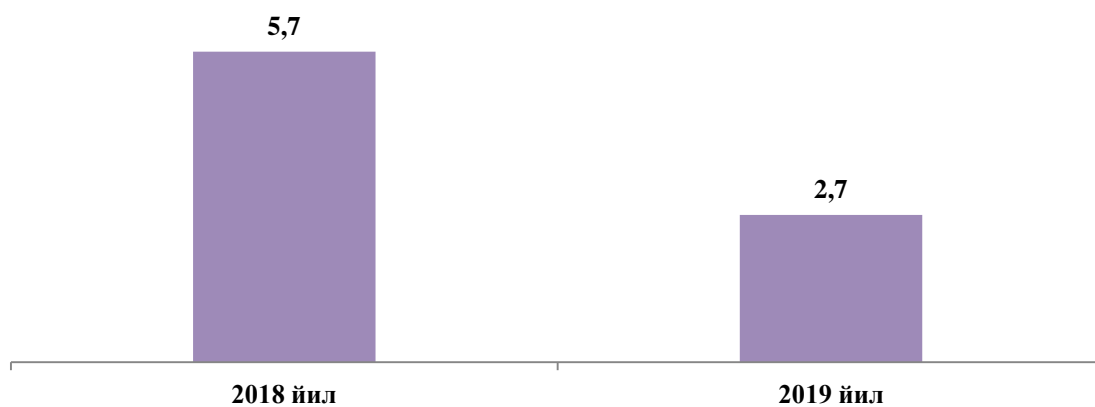
Худуд иқтисодиётнинг асосий тармоқларида кузатилган ўсиш суръатлари ЯХМ ўсишида асосий омил бўлиб хизмат қилди. Жумладан, қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги тармоғининг ўсиш суръати 93,8 %, (ЯХМ таркибидаги улуши - 24,7 %), саноат - 108,2 % (47,4 %), қурилиш - 135,9 % (4,6 %), савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар - 103,3 % (6,4 %), ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа - 102,5 % (5,0 %) ва хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқлар - 105,7 % (11,9 %) ни ташкил этди.

Аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯХМ 17164,2 минг сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 2,7 % га ўсди.

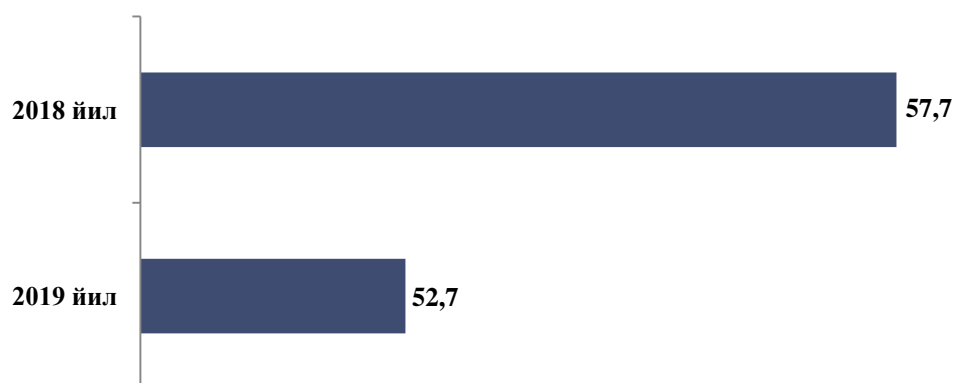
**Январь-декабрь ойларида аҳоли жон бошига
ҳисобланган ЯҲМ ҳажми
(жорий нархларда, минг сўм)**

**Январь-декабрь ойларида аҳоли жон бошига
ҳисобланган ЯҲМ ўсиш суръатлари
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да)**

**Январь-декабрь ойларида кичик бизнеснинг ЯҲМдаги улуши
(Ялпи қўшилган қийматга нисбатан % да)**

Ялпи ҳудудий маҳсулотнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича таркиби

	<i>млрд.сўм</i>		<i>Физик ҳажм индекси %да</i>
	<i>2018 й. январь- декабрь</i>	<i>2019 й. январь- декабрь</i>	
ЯҲМ-жами	38 774,3	50 117,8	104,1
<i>шу жумладан:</i>			
Тармоқларнинг ялпи қўшилган қиймати	36 481,5	46 542,1	103,9
кишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	11 042,5	11 482,7	93,8
саноат (қурилишни қўшган ҳолда)	16 700,9	24 179,0	110,4
саноат	15 395,0	22 047,4	108,2
қурилиш	1 305,9	2 131,6	135,9
савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	2 539,2	2 983,9	103,1
ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа хизматлари	2 045,3	2 331,2	102,5
бошқа хизмат тармоқлари	4 153,6	5 565,3	105,7
Маҳсулотларга соф солиқлар	2 292,8	3 575,7	108,4

Январь-декабрь ойларида ЯХМнинг тармоқлар бўйича таркиби

2018 йил

2019 йил

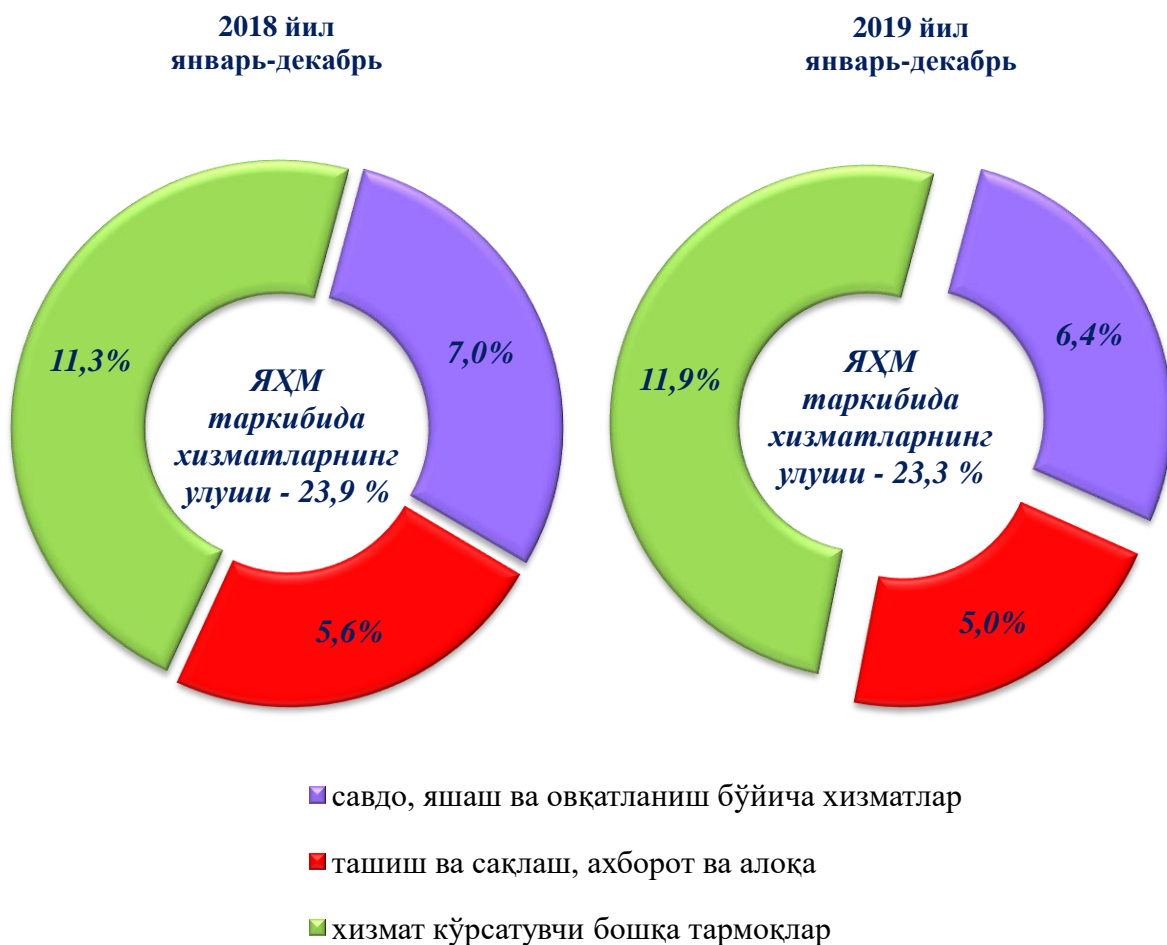
Юқорида келтирилган диаграммада қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги ЯҲМ таркибидаги улуши 2018 йилдаги 30,3 % дан 2019 йилда 24,7 % га камайганлигини кўриш мумкин. Саноат улуши 42,2 % дан 47,4 % га ва қурилиш улуши 3,6 % дан 4,6 % га ошди, хизматлар соҳасининг ЯҲМ таркибидаги улуши эса 23,9 % дан 23,3 % га камайди.

ЯҲМ ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг 52,7 % и кичик тадбиркорлик (бизнес) ҳиссасига тўғри келди, бу кўрсаткич 2018 йил январь-декабрь ойларида 57,7 % ни ташкил қилган.

2019 йил январь-декабрь ойларида ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажмида хизматлар улуши 23,3 % ни (2018 йил январь-декабрда 23,9 %) ташкил қилди.

Савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларнинг ЯҲМ таркибидаги улуши 6,4 % ни (2018 йил январь-декабрь - 7,0 %), ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа -5,0 % ни (5,6 %), хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқлар - 11,9 % ни (11,3 %) ташкил этди.

Хизматлар соҳасининг ялпи қўшилган қиймати таркиби (жамига нисбатан % да)

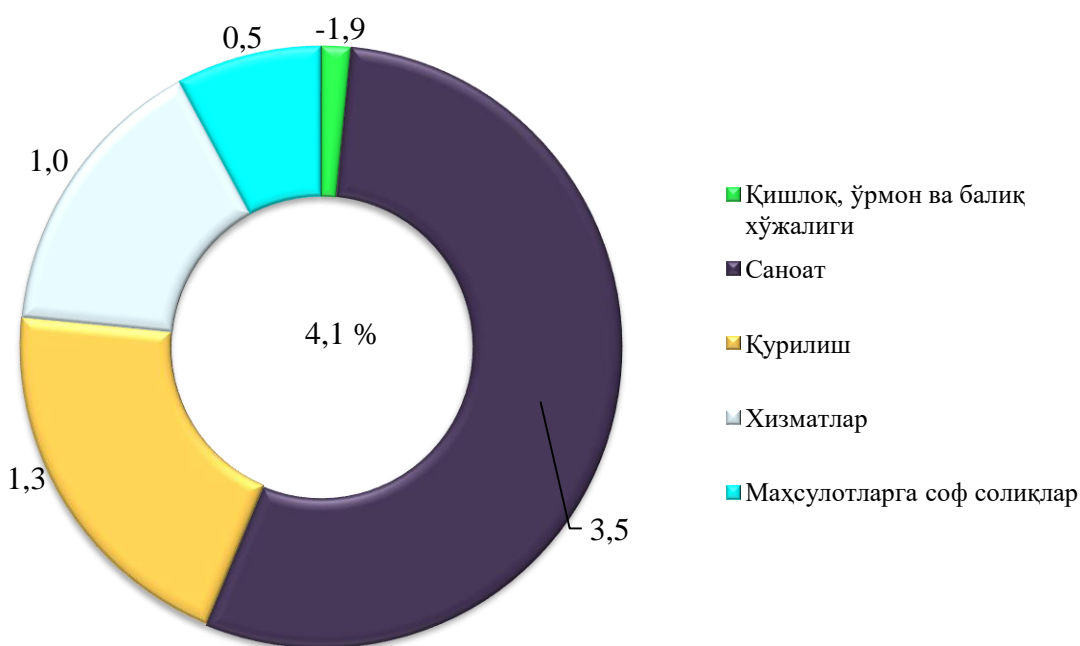

ЯХМ ўсиш суръатига хизматлар соҳасининг таъсири 1,0 ф.п. ташкил этди. Ушбу соҳада кўшилган қийматнинг 4,2 % га ўсиши кузатилди. Шундан, савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар 3,1 % га, ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа 2,5 % га ва бошқа хизматлар 5,7 % га ўсди.

Қурилиш ишлари ҳажми ўтган йилнинг мос даври билан таққослаганда 35,9 % га ўсди. ЯХМнинг мутлоқ ўсиши қурилиш тармоғининг ижобий ҳиссаси 1,3 ф.п. даражасида баҳоланди.

2019 йилнинг январь-декабрь якунларига кўра қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида 6,2 % даражасида камайиш қайд этилди. Мазкур тармоқнинг ЯХМ мутлоқ ўсиш суръатига таъсири -1,9 ф.п. ни ташкил этди.

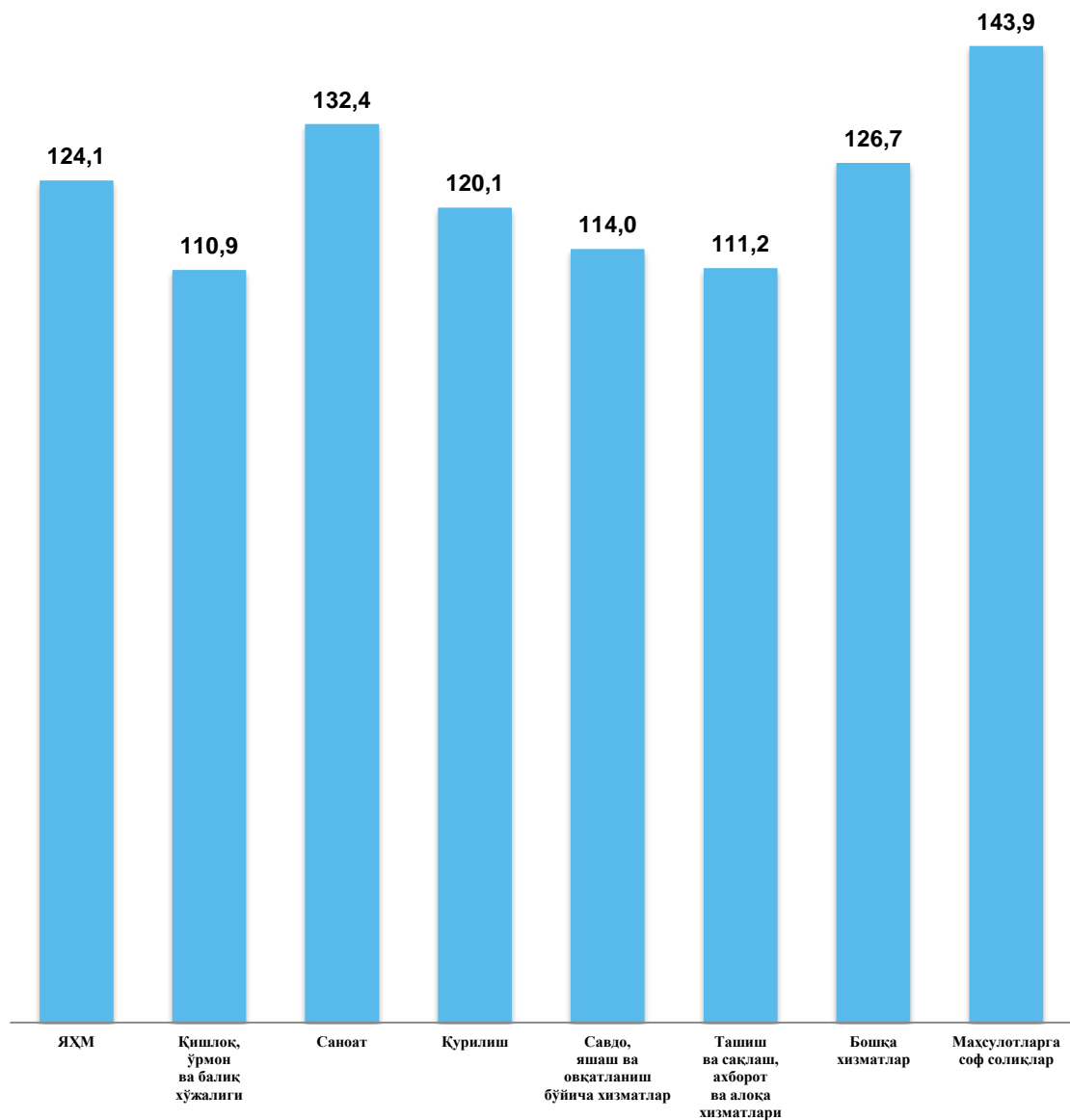
2019 йил январь-декабрь ойларида ЯХМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси
(жамига нисбатан % да)

2019 йил январь-декабрь ойларида ЯХМ дефлятори индекси 2018 йил январь-декабрь ойларидаги нархларга нисбатан 124,1 фоизни ташкил этди. ЯХМ дефлятори индексининг энг юқори кўрсаткичлари маҳсулотга соф солиқларда - 143,9 % ва саноат тармоғида - 132,4 % қайд этилди.

Вилоятнинг ўртача даражасидан паст бўлган дефлятор индекслари қурилишда - 120,1 %, қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида - 110,9 %, савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар - 114,0 %, ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқада - 111,2 % ва бошқа хизматларда - 126,7 % қайд этилди.

2019 йил январь-декабрь ойларида
ЯҲМ нинг иқтисодий фаолият турлари бўйича дефлятор индекси

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ) - миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудда жойлашган резидент-институционал бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди.

Аҳоли жон бошига (ЯҲМ) муайян даврда жорий нархлардаги ЯҲМ ҳажмини мамлакат (ҳудуд)нинг ўртача аҳолиси сонига бўлиш орқали аниқланади.

Ялпи қўшилган қиймат (ЯҚК) ишлаб чиқарилган товарлар ва хизматлар қиймати (ишлаб чиқариш) ва ишлаб чиқариш жараёнида тўлалигича истеъмол қилинган товарлар ва хизматлар қиймати (оралиқ истеъмол) ўртасидаги фарқ орқали аниқланади.

Маҳсулотлар учун солиқлар - товар ёки хизматнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда солинадиган солиқлар. Уларга қўшилган қиймат солиғи, акцизлар, экспорт ва импорт учун солиқлар ва бошқалар киради.

Маҳсулотлар учун субсидиялар - давлат бюджетидан товарлар ёки хизматларнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда тўланадиган маблағлар (субсидиялар).

Маҳсулотлар учун соф солиқлар маҳсулотлар учун солиқлардан маҳсулотлар учун субсидияларни айириш орқали аниқланади.

ЯҲМ физик ҳажм индекси (ўсиш суръати) доимий нархларда, яъни ўтган йилнинг мос даври нархларида ҳисобланган ҳисобот даври ЯҲМни (реал ЯҲМ), жорий нархлардаги ўтган йилнинг мос даври ЯҲМга нисбати орқали ҳисобланади.

ЯҲМ дефлятор индекси - иқтисодиётда нархларнинг ўртача ўзгаришини ифодалайди ва номинал ЯҲМнинг (жорий нархлардаги ҳисобот даври ЯҲМ) реал ЯҲМга нисбати орқали ҳисобланади.